

๑ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๘๖๔๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๖๐๖๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบันทึกคำให้การของผู้ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

ตามที่กรมการปกครองได้แจ้งชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรหายหรือบัตรถูกทำลาย โดยกำหนดแนวทางการเรียกหลักฐานตามข้อ ๑๑ (๗) และการตรวจสอบรายการทำบัตรเดิมจากฐานข้อมูลทะเบียนบัตรตามข้อ ๑๔ แห่งระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม การสอบสวนผู้ยื่นคำขอ เจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื้อถือ รวมทั้งบุคคลผู้ให้การรับรองผู้ขอมีบัตร ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. และต่อมาได้แจ้งชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๒. นั้น

กรมการปกครองได้รับเรื่องร้องเรียนของประชาชนผ่านช่องทางหมายเลข ๑๑๑๑ ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนกรณีบัตรเดิมสูญหาย ว่ามีการปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น บางแห่งกำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องให้ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่หรือข้าราชการระดับสูงเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับรองเท่านั้น บางแห่งประชาชนต้องนำพยานบุคคลมาสอบสวนเพิ่มเติมทุกกรณี บางแห่งให้ประชาชนนำหลักฐานเอกสารต่างๆ หรือนำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาออกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ จุดบริการนอกสำนักทะเบียนบางแห่งปฏิเสธการให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรเดิมสูญหายแต่แจ้งให้ประชาชนจะต้องไปทำบัตรที่สำนักทะเบียนเท่านั้น ในขณะที่สำนักทะเบียนส่วนใหญ่ประชาชนสามารถทำบัตรกรณีบัตรเดิมสูญหายได้โดยไม่ต้องใช้เอกสารหลักฐานหรือพยานบุคคลหรือผู้รับรองแต่อย่างใด เป็นต้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์และมาตรฐานการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ถือปฏิบัติตามข้อกฎหมายระเบียบที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการพัฒนาปรับปรุงระบบโปรแกรมการออกบัตรประจำตัวประชาชนในการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลของผู้ขอมีบัตรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้ดุลยพินิจพิจารณาอนุญาตให้ทำบัตร โดยได้เพิ่มการตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบบการรู้จำใบหน้า (Face Recognition) และทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรกับฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ ฐานข้อมูลชนกลุ่มน้อย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานบัตรประจำตัวประชาชนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ป้องกันมิให้เกิดเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการ จึงยกเลิกหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๘๖๔๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย ดังนี้

๑. ห้ามมิให้อำเภอ เขต เทศบาลและเมืองพัทยา รวมทั้งจุดบริการนอกสำนักทะเบียนของอำเภอ เขต เทศบาลและเมืองพัทยา ปฏิเสธการให้บริการประชาชนผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่ กรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย

๒. การขอมีบัตรใหม่ กรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ในกรณีของผู้ที่เคยจัดทำบัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์และไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนและบัตร หรือเคยจัดทำบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์แต่ไม่ปรากฏรายการทำบัตรเดิมในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕๔ วรรคแรก ให้ผู้ถือบัตรที่ทำบัตรสูญหายแจ้งการสูญหายของบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบรายการบุคคลของผู้ขอมีบัตรกับรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และเรียกหลักฐานเอกสารซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง เป็นต้น กรณีไม่มีหรือไม่สามารถแสดงหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้สอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือเพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็น

๒.๒ ในกรณีผู้ที่เคยจัดทำบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนและบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๔ วรรคสอง ให้ผู้ถือบัตรที่ทำบัตรสูญหายแจ้งการสูญหายของบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติการทำบัตรประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรว่ามีภาพใบหน้าถูกต้องตรงกับเจ้าของรายการและเมื่อเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลทะเบียนบัตรแล้ว ระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรของบุคคลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา โดยไม่ต้องเรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดอีก

๓. กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ แล้วระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๖๐๖๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒ โดยหากผู้ขอมีบัตรประสงค์ดำเนินการจัดทำบัตรต่อไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรกับลายนิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรด้วยตนเอง เพื่อยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกัน และในกรณีเช่นนี้หรือไม่ปรากฏลายพิมพ์นิ้วมือในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือแล้วแต่กรณีเพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็น

๔. กรณีที่จำเป็นต้องเรียกหลักฐานเอกสารประกอบการพิจารณาตามข้อ ๒.๑ หรือข้อ ๓ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ กล่าวคือให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางหรือระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) หรือตรวจสอบจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสาร หรือเอกสารหลักฐานที่ผู้ขอมีบัตรนำมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเองโดยความสมัครใจ

ทั้งนี้ รายการข้อมูลทะเบียนบัตรของผู้ขอมีบัตรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ถือเป็นเอกสารหลักฐานซึ่งมีรูปถ่ายและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ สามารถใช้เป็นเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นขอมีบัตรใหม่ในกรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลายได้ และให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบและคัดรายการข้อมูลทะเบียนบัตรของผู้ขอมีบัตรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

/๕. กรณี...

๕. กรณีจำเป็นต้องสอบสวนผู้ยื่นคำขอ เจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ การสอบสวนผู้ยื่นคำขอ ตามแบบบันทึกคำให้การของผู้ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้สอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ยื่นคำขอ กับรายการบุคคลที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เป็นบุคคลคนเดียวกันจริงหรือไม่ โดยจะต้องสังเกตอาการปฏิกิริยาของผู้ถูกสอบสวนว่ามีพิรุธหรือไม่ และการสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ

๕.๒ การสอบสวนบุคคลตามข้อ ๕.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนด้วยตนเอง และให้ผู้ยื่นคำขอหรือเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ แล้วแต่กรณีลงลายมือชื่อต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยก่อนการสอบสวนให้เน้นย้ำถึงโทษของการให้คำรับรองอันเป็นที่จว่าจะมีความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และยกอุทธรณ์ หรือตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องให้ผู้ยื่นคำขอ เจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือนั้นทราบด้วย

๕.๓ กรณีกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ให้การรับรองผู้ขอมีบัตร ควรรับรองให้แก่ลูกบ้านของตนเอง ที่รู้จักกันเป็นอย่างดี และให้แจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่าหากเป็นการทุจริตและให้คำรับรองอันเป็นที่จว่าจะมีความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และหากเป็นผู้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้กระทำความผิด จะมีความผิดฐานเป็นตัวการและผู้สนับสนุนตามมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

๖. กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วเห็นว่าผู้ขอมีบัตรมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดและหลักฐานไม่เพียงพอเชื่อถือได้ ให้มีคำสั่ง “ไม่อนุญาต” และให้ยกเลิกคำขอ บ.ป.๑ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอมีบัตรทราบโดยพลัน โดยระบุเหตุผลอย่างน้อยประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือ และหากพบว่าการขอมีบัตรในครั้งนั้นมีการทุจริต ให้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจให้ดำเนินคดีกับผู้ขอมีบัตรโดยเร็ว และดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ เขต เทศบาล และเมืองพัทยา ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนาคม จุมจระ)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๖๑๓

โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๘๙

กรมการปกครอง

บันทึกคำให้การของผู้ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

คำให้การของ	ที่ว่าการอำเภอ.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
.....	วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ผู้ขอมีบัตร/ขอมีบัตรใหม่	ต่อหน้า.....ตำแหน่ง.....
ขอเปลี่ยนบัตรกรณี	สอบสวนที่.....
.....	๑. ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เกิดวันที่.....
.....	เดือน.....พ.ศ.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
โทรศัพท์ติดต่อ	จังหวัด.....เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
.....	สำเร็จการศึกษาชั้น.....จากสถาบันการศึกษา.....
เลขบัตรประจำตัว	ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
ประชาชน	อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
.....	มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าบ้านในฐานะ.....
สถานที่ออกบัตร	อาชีพปัจจุบัน.....ตำแหน่ง.....ชื่อสำนักงาน/นายจ้าง.....
.....	ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
วันที่ออกบัตร	จังหวัด.....
.....	ผู้ใหญ่บ้านชื่อ.....กำนันชื่อ.....
บัตรหมดอายุ	๒. ข้าพเจ้ามีบิดาชื่อ.....สัญชาติ.....
.....	มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....
.....	คู่สมรสชื่อ.....สัญชาติ.....
.....	มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันและมีชีวิตอยู่.....คน (ถ้ามีมากกว่า ๒ คนให้ระบุ
ลงชื่อ.....	เพียง ๒ คน) คือ
ผู้สอบสวน	๒.๑ ชื่อ.....เกี่ยวพันเป็น.....
อำเภอ.....	อยู่ที่.....
จังหวัด.....	๒.๒ ชื่อ.....เกี่ยวพันเป็น.....
.....	อยู่ที่.....
.....	๓. ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในบ้านปัจจุบัน เคยอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
.....	ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
.....	อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
.....	๔. การขอมีบัตรครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอมีบัตรในกรณี.....
.....	และได้ถูกเปรียบเทียบปรับแล้วที่.....ตามคดีเปรียบเทียบที่...../.....
.....	วันที่.....ตามใบเสร็จเลขที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๕. เหตุที่ข้าพเจ้าไม่เคยมีบัตรมาก่อน หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญ เนื่องจาก.....

.....

๖. (กรณีบัตรหายหรือถูกทำลาย) บัตรหายหรือถูกทำลาย.....
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....เนื่องจาก.....
ได้ไปแจ้งความบัตรหายหรือถูกทำลายตามแบบ บ.ป.๗ ไว้ที่อำเภอ.....เมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ. ....

๗. (กรณีแปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทย) เดิมข้าพเจ้ามีสัญชาติ.....
ได้รับอนุญาตให้ได้สัญชาติไทยตามเอกสาร.....เลขที่.....ลงวันที่.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าถ้อยคำที่ให้ไว้ข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ
อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้สอบสวน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้จด/อ่าน
(.....)